

зазвичай розширюється, оскільки підвищити кваліфікацію, крім лікарів-практиків, прагне і керівний склад стоматологічних поліклінік: головні лікарі, завідувачі відділень. Виїзний цикл передбачає очну форму навчання.

Ще одним вирішальним моментом під час організації виїзного циклу є вибір бази для його проведення. Перевагу віддаємо великим, бажано бюджетним стоматологічним поліклінікам із потужним кадровим потенціалом і достатньою кількістю пацієнтів. Важлива також наявність аудиторії або актового залу для читання лекцій, проведення семінарів і дискусій. Також бажано, щоб поліклініка була обладнана сучасними технічними засобами навчання (комп'ютер, мультимедійний проектор).

Лекційну частину програми слід виконувати з обов'язковим використанням сучасних технічних засобів навчання, що забезпечує зростання засвоєності матеріалу з 10–15% до 50%. Окрім того, для підвищення результативності лекції, на нашу думку, варто вдаватися до такої форми як лекція-дискусія. Вона передбачає півгодинний виклад основних положень за темою лекції, а потім дискусію за принципом «запитання-відповідь». Лектор звертається із запитаннями до слухачів, а вони відповідно мають нагоду поставити запитання лекторові. Зав'язується дискусія між лектором і лікарями, яка, безперечно, дуже бажана. Лікарі отримують відповіді та роз'яснення з незрозумілих питань, які краще фіксуються в пам'яті.

Навчання на тематичному циклі передбачає вивчення всіх розділів ортодонції з головним акцентом на заходи, спрямовані на отримання необхідних навичок з раціоналізації профілактичних заходів, диспансеризації дітей і дорослих із зубощелепними аномаліями та деформаціями. Особлива увага надається ролі стоматологів суміжних спеціальностей у виконанні державної програми оздоровлення дитячого населення України, в якій чільне місце займає профілактика зубощелепних аномалій і деформацій.

Принциповим є питання проведення практичних занять, поєднаних із лікувально-консультативною роботою під час циклу. Провідна мета заняття – оволодіння знаннями про сучасні методики діагностики і лікування основних стоматологічних хвороб, опанування нових практичних навичок. На практичному занятті лікар має отримати відповіді на запитання, які повсякчас виникають у процесі його щоденної праці. Кожен лікар має прагнути повної професійної реалізації.

Особливої уваги на виїзному циклі заслуговує консультативна робота завідувача і доцентів кафедри. Проводиться детальний клінічний аналіз тяжких хворих із патологією ЗЦА – це не тільки «майстер-клас» у дії, а і значна допомога місцевим органам охорони здоров'я в питаннях діагностики і лікування хворих. Рівень знань слухачів контролюють за допомогою комп'ютерного тестування, а також підсумкового іспиту наприкінці циклу – за практичними навичками і співбесідою. Доцільнішим, на нашу думку, є теоретичний іспит – співбесіда й екзамен із практичних навичок, що дає можливість об'єктивно оцінити рівень клінічного мислення лікаря, його професійну орієнтованість у сучасних методах лікування та діагностики.

Наш багаторічний педагогічний досвід свідчить про користь таких циклів за умови наявності належної матеріальної бази лікувальної установи, забезпечення сучасними технічними демонстраційними засобами й укомплектованості висококваліфікованими викладачами, включно із завідувачем кафедри. Саме з такою організацією навчального процесу виїзний цикл стає ефективною формою навчання в системі післядипломної освіти.

Список використаної літератури

1. Нові освітні технології післядипломного навчання лікарів-ортодонтів України / В.Д. Куроєдова, Л.Б. Галич, Н.В. Головка [та ін.] // Науково-практичний журнал «Проблеми безперервної медичної освіти та науки». - 2013. - №3. - С. 70-72.
2. Підняття ролі вітчизняної школи ортодонтів на всіх етапах післядипломного навчання лікарів-ортодонтів / В.Д. Куроєдова, Л.Б. Галич, Н.В. Головка [та ін.] // Науково-практичний журнал «Проблеми безперервної медичної освіти та науки». - 2013. - №3. - С. 92-94.
3. Впровадження нових технологій на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів / В.Д. Куроєдова, Л.Б. Галич, Н.В. Головка [та ін.] // Інноваційний потенціал Європейської вищої школи у глобалізаційних трансформаціях ХХІ століття: матеріали ХХV ювіл. міжнар. наук.-практ. конф., Ужгород-Кошице-Мішкольц, 27-30 листоп. 2012 р. // Міжнародний науковий вісник. – 2013.- Вип. 6 (25),ч. I. – С. 90-96.

ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО РІВНЯ ЛІКАРІВ НА ЦИКЛІ «СПЕЦІАЛІЗАЦІЯ» ЗА ФАХОМ «ОРТОДОНТІЯ»

Куроєдова В.Д., Дмитренко М.І., Галич Л.Б., Чикор Т.О., Куроєдова К.Л., Макарова О.М.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

Важливим кроком до вдосконалення професійного рівня лікарів на циклі «Спеціалізація» за фахом «Ортодонція» є впровадження в навчальний процес захисту історій хвороб тематичних пацієнтів у вигляді клінічних конференцій, що створює умови для розширення кругозору особистості лікаря-курсанта, вдосконалення клінічного мислення, необхідного в самостійній роботі.

Ключові слова: вдосконалення професійного рівня лікарів, цикл «Спеціалізація», фах «Ортодонція».

Провідна мета професійної діяльності лікаря – збереження і захист життя і здоров'я людини, профілактика захворювань. Лікар несе повну відповідальність за свої рішення і дії щодо життя і здоров'я пацієнтів. Він зобов'язаний систематично вдосконалювати професійний рівень, використовувати у своїй діяльності найефективніші, відомі раніше і новітні досягнення медичної науки в порядку, встановленому законодавством [1].

В Україні триває процес реформування системи охорони здоров'я, пріоритетом якого є контроль за якістю надання медичної допомоги населенню [2]. Розробка і впровадження стандартів у лікуванні захворювань дозволить використовувати найефективніші за результативністю та економічністю процеси, провідна мета яких – збереження життя людей і досягнення максимально високого рівня здоров'я населення України.

Кафедра післядипломної освіти лікарів-ортодонтів є опорою в питаннях післядипломного навчання зі спеціа-

льності «Ортодонція». У 2015 році навчальний план і програма циклу спеціалізації за фахом «Ортодонція» перероблені співробітниками кафедр післядипломної освіти лікарів-ортодонтів ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія» (зав. кафедри - д.мед.н., професор Куроєдова В.Д.) і ортодонції Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика (зав. кафедри –д. мед.н., Дрогомирецька М.С.) відповідно до Закону України № 1556-VII від 01.07.2014 р. «Про вищу освіту» і кваліфікаційної характеристики лікаря стоматолога-ортодонта [3].

Спеціалізація дає можливість одержати кваліфікацію лікаря-спеціаліста з ортодонції лікарям-стоматологам, які закінчили інтернатуру за іншою спеціальністю стоматологічного профілю та змінюють її. Головне завдання навчальної програми – виховати лікарів-ортодонтів, які б стали фахівцями в ортодонції з висококваліфікованою та різносторонньою академічною базою й адекватним, достатнім клінічним досвідом у різних методах ортодонтичного лікування. Підготовка лікарів-ортодонтів на циклі спеціалізації проводиться 10 місяців на кафедрі, з них 40% - теоретична підготовка, 60% - клінічна робота.

В умовах новітніх досягнень стоматології, розвитку ортодонтичного ринку, тісної співпраці держав і можливостей обміну науково-технічною інформацією впроваджуються нові форми навчання, які формують інтегроване клінічне мислення і професійний творчий розвиток. Навчання на курсах передбачає детальне вивчення питань загальної і клінічної ортодонції, а саме: методів профілактики, діагностики і лікування зубощелепних аномалій, вроджених вад обличчя, незрощень альвеолярного відростка, твердого та м'якого піднебіння, особливостей протезування дефектів зубів і зубних рядів. Особлива увага надається вивченню клінічних і технічних етапів виготовлення раціональних конструкцій знімних та незнімних ортодонтичних апаратів.

Одним із важливих напрямів роботи з удосконалення професійного рівня лікарів на циклі «Спеціалізація» є захист історії хвороби. На кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів проводиться захист тематичних історій хвороб у вигляді клінічних конференцій із мультимедійною презентацією повних діагностичних записів, процедури ортодонтичного лікування. Захист історії хвороби приймає особисто завідувач кафедри. Кожен лікар-курсант читає доповідь (до 10 хвилин) із наступним розглядом представлених клінічних випадків пацієнтів із різними ступенями тяжкості зубощелепних аномалій на різних етапах лікування і демонструє власноруч виготовлений у зуботехнічній лабораторії кафедри ортодонтичний апарат.

Обговорення кожної історії хвороби потребує сучасної діагностики – аналізу фотографій обличчя, морфометрії контрольної-діагностичних моделей щелеп, опису ортопантомограми, телерентгенограми, встановлення діагнозу, визначення плану лікування – і готує лікарів-курсантів до самостійної творчої професійної діяльності. За період навчання на циклі «Спеціалізація» у 2015 році було проведено 7 клінічних конференцій захисту історій хвороб, на яких розглянуті 161 історія хвороби пацієнтів із порушеннями прикусу в сагітальній (I, II, III класи за Енглеєм), вертикальній (відкритий, глибокий), трансверзальній (косий) площинах і синдромальною спадковою ортодонтичною патологією.

Під час підготовки до захисту історії хвороби на клінічних розглядах кожного пацієнта викладачі кафедри намагаються розширити обсяг самостійної клінічної практики і відповідальності кожного куратора, які отримують професійні знання від наукових керівників (кандидатів медичних наук, докторів медичних наук, доцентів, професора), оволодівають практичними професійними вміннями прийняття клінічних рішень, здобувають знання з етики, досвіду спілкування в команді лікарів.

Клінічні розгляди тематичних історій хвороб – це дуже корисний, цікавий, професійний метод навчання. Саме в колективному спілкуванні фахівців розв'язуються задачі, які вимагають від лікаря глибокого, логічного аналізу отриманої інформації, вміння встановити діагноз, етіопатогенетичні фактори, тактику і засоби лікування, вести медичну документацію, виконувати необхідні маніпуляції пацієнту і розробити профілактичні заходи. Складні клінічні ситуації вимагають від лікарів-курсантів самостійного пошуку нових знань, розвивають творчі пізнавальні здібності, наукову активність і викликають високу професійну зацікавленість.

Розгляд клінічних випадків здійснюється з урахуванням міждисциплінарного контексту, систематичності та послідовності дій лікаря. Актуальним питанням ортодонції є вивчення морфології обличчя при різних формах зубощелепних аномалій, опис сучасних концепцій діагностики, планування лікування і прогнозування його остаточних результатів. Призначене лікування за показаннями охоплює загальноозміцнювальну терапію, масаж, нормалізацію постави, функцій порожнини рота, використання ортодонтичних апаратів, хірургічну корекцію м'яких тканин порожнини рота, ортогнатичну хірургію або комбінацію цих та інших методів. Такий підхід вимагає від лікаря-курсанта логічного аналізу й узагальнення як нових, так і наявних знань. Окрім теоретичного і практичного навчання в «класичній ортодонції», слухачі отримують знання та досвід у лікуванні пацієнтів, які вимагають мультидисциплінарного підходу разом із хірургами-стоматологами, пародонтологами, ортопедами-стоматологами та ін.

Помітне місце у формуванні цілісного світогляду фахівців-ортодонтів займають питання логопедичної і психологічної допомоги в комплексному лікуванні пацієнтів із порушеннями прикусу, тому разом з ортодонтами на кафедрі працюють лікар-логопед вищої категорії Тимошенко Н.П., голова осередку психотерапевтів Полтавської області д.псих.н., проф. Седих К.В., хірург-стоматолог, к.мед.н., доцент Коломієць С.В.

Досвід роботи кафедри післядипломної освіти лікарів-ортодонтів переконливо показав, що така форма захисту історій хвороб у вигляді клінічних конференцій створює умови для розширення кругозору особистості лікаря-курсанта, вдосконалення клінічного мислення, необхідного в самостійній роботі.

Список використаної літератури

1. Етичний кодекс лікаря України // Медична газета «Здоров'я України». – 2009. – № 19(224). – С. 30-31.
2. Ждан В.М. Упровадження в систему управління якістю освіти міжнародного стандарту ISO 900:2009 – запорука надання академією освітніх послуг на міжнародному рівні / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, С.М. Білаш // Сучасні технології управління навчальним процесом у Вищих медичних навчальних закладах : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю. – Полтава, 2014. – С. 3-5.
3. Навчальний план та програма циклу спеціалізації за фахом «Ортодонція» / [В.Д. Куроєдова, М.С. Дрогомирецька, Л.Б. Галич, М.І. Дмитренко] // Навчальний план та програма затверджені МОЗ України. – Полтава-Київ, 2015. – 23 с.